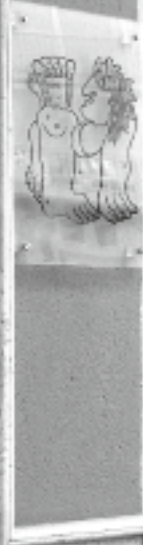

C.E.F.E.
TELEFONOS

LA COSTERA

...
DONDE
LOS ARBOLES
CANTAN

Ànima cultural de La Costera

La Llibreria La Costera de Xàtiva, amb 35 anys de dilatada trajectòria, acaba de guanyar el Premi a la labor dels llibreters en la Comunitat. Vinculà la seua història a la transició democràtica i a la il·lusió lúcida i permanent envers la promoció de la nostra llengua i la seua cultura. Professionalitat, fidelitat als valors i adaptació al nou món i les seues tecnologies són les claus d'una llibreria que betega al ritme de l'activitat cultural de la comarca.

Fa més de trenta-cinc anys, un 8 de maig de 1976, Carles Sánchez i Cristina Poveda vincularen el seu projecte vital, la fundació de la Llibreria La Costera de Xàtiva, al despertar democràtic d'un país que viuria una intensa transició, «la fundàrem per omplir un buit cultural, la falta de llibres en valencià que hi havia a la ciutat».

Parlem un dijous de novembre de 2011. Cristina em mostra l'àlbum on s'aplega la síntesi gràfica d'una apassionada activitat. «Fas el dia a dia, et preocupes pel treball, no et pares a pensar quants anys han passat. Trenta-cinc!, diuen, i nosaltres només hem intentat fer les coses com calia. I n'hem fet moltes». Cartells, targes, fotografies; presentacions, convocatòries, retalls de premsa. La conversa habita, sense límits, el passat i el present. «Cal continuar fent les coses amb la mateixa il·lusió del primer dia, sense que ens parlitze la situació del sector».

Als primers anys, la llibreria funcionava com un centre d'amics, «ens creiem la democràcia que estava començant». No era un temps de massa vendes. Amb el pas dels anys el públic és feu més nombrós i plural, «així assolíem la normalitat que sempre havíem perseguit. Oferim un producte, tractem de ser constants i donar un bon servei a la gent; en temps de crisi, la gent es desprén primer de tot de llibres i cultura».

Valoren molt el paper jugat pels ensenyants compromesos, «en el moment de creació de la llibreria, hi havien sectors de la població molt motivats, com ara la Federació d'Entitats Culturals i el moviment de renovació pedagògica. Semblava que era l'atmosfera, l'ambient, un moviment social efervescent, allò que ens animava a tirar endavant».

Pocs mesos després d'inaugurada la llibreria al carrer Pere IV d'Aragó, la nit del 25 de novembre de 1976 va patir un atemptat brutal atribuït al *V Comando Adolfo Hitler*. Una bomba que va produir nombroses destrosses materials. Tornaren a començar de nou, «aguantàrem perquè els proveïdors ens van ajudar». Joan Fuster va assistir-hi a un acte de desagreujament.

A partir dels anys 80 experimentaren un cert avanç, la societat transitava pel camí d'una major normalitat. *La Costera* organitzava gran quantitat d'activitats. La visita més destacada a la llibreria la va protagonitzar el 6 d'octubre de 1984 el ministre de Sanitat, Ernest Lluch, «va vindre a Xàtiva a inaugurar l'hospital Lluís Alcanyís; era una persona pròxima, planera i càlida».

Les pàgines de l'àlbum referencien la munió de creadors que han participat en les activitats de la llibreria: el cantautor Ovidi Montllor; els poetes Vicent Andrés Estel·lés, Josep Piera, Marc Granell; els novel·listes Joan Francesc Mira, Josep Lozano, Ferran Torrent, Laura Gallego, Fernando Arias, Pilar Pedraza; els professors Alfons Roig, Vicent Escartí, Víctor G. Labrado, Eduard Mira, Vicent Franch; l'il·lustrador Miguel Calatayud; Agustí Ventura, cronista oficial de Xàtiva, per nomenar només alguns de destacats.

Les arts plàstiques representen també un actiu important de la llibreria. La pintura de Joan Ramos hi ha estat sempre present, «la meua Capella Sixtina és la llibreria La Costera, un lloc ple de vida on entra la gent». Ara mateix mostra una sèrie de quadres fets amb la tècnica del trencadís valencià. Armengol és un altre col·laborador, sense oblidar la ceràmica de Trini Serrano, la proposta d'alumnes

Cada lector necessita en un moment determinat un tipus de llibre; i nosaltres hem de saber escoltar, per poder aconsellar bé.

del Col·legi Jacint Castanyeda i les fotografies fomentadores de la lectura dels alumnes de quart d'ESO de l'IES José de Ribera de Xàtiva. Activitats culturals nodrides d'una component social, com ara un *happening* contra la violència de gènere. Molts dels esdeveniments ressenyats es celebraren en la nova seu, al carrer Gregorio Molina de la capital de La Costera.

Durant anys, l'activitat transcorre de manera lineal. Però canvià la situació al sector: compten amb noves ferramentes de treball, baixen els lectors, pugen les novetats, «quan millor preparats estem tecnològicament, comencem a viure el moment més insegur del món de les llibreries... que no sabem com acabarà. Mai no ens havíem enfrontat a un *Amazon*, que acaba d'arribar; a un *Libranda*, que no funciona massa però pot prendre volada; ni a un *Google libros*». En el nou escenari volen que es reconduísca l'activitat de la venda i les llibreries «realitzen la funció que tenen, el lloc on comprar els llibres». S'adapten plenament a les noves tecnologies (compten amb una pàgina web, perfil facebook) i es plantegen la possibilitat d'integrar-se en una plataforma de descàrregues de continguts.

Reptes? Continuar treballant bé, fent moltes activitats, per atraure els clients a la llibreria. Aposten perquè s'elimine certa competència que consideren deslleial, «trobar fórmules perquè les llibreries intervinguen en el subministrament de textos als centres educatius».

Especialitzar-se? «A una hora de València, resultaria molt difícil. Deixaríem de tindre els productes que la gent de la Costera necessita, per això hem de ser una llibreria generalista, sempre atents a l'actualitat, a les tendències, primant certes

Hem de ser una llibreria generalista, sempre atents a l'actualitat, a les tendències, primant certes seccions, assessorant els clients...

seccions, assessorant els clients». La narrativa constituïx la major demanda, «la gent, en un moment tan complicat, busca una literatura que li permeta passar una bona estona i els editors han triat també eixe camí. Novel·la històrica i narrativa amable. Així trobem *El tiempo entre costuras* de María Dueñas. També l'obra d'Isabel Allende». I lectors en valencià? «N'hi ha pocs. A pesar que portem tants anys de línies en valencià, això no se'n tradueix en un augment de lectors. Portarem ja mes de 25 anys i els xiquets lligen els llibres que els prescriuen i prou. I resulta sorprenent». Ens interessem pel lector actual. És més divers? «No, quasi tots lligen el mateix. Deu prestatgeries sostenen tota la llibreria. Es llig molt a modes». El futur? Carles ja s'ha jubilat, a Cristina encara li queden deu anys d'activitat laboral, «m'agradaria que la gent que la porte el dia de demà senta amor pels llibres, perquè així segur que treballa bé el producte. El llibre té sempre un contingut emocional, des dels contes infantils, que desperten emocions en els xiquets, a la literatura d'adults, que proporciona uns bons records a les persones que lligen. Els llibres atresoren un gran potencial. Cada lector necessita en un moment determinat un tipus de llibre; i nosaltres hem de saber escoltar, per poder aconsellar bé».

□ **Miquel Martínez**

Lletres Valencianes, n° 30

LLIBRERIA LA COSTERA

Calle Gregorio Molina, 17

46800 Xàtiva

Tf: 96 227 28 67 Fax: 96 227 28 67

lacostera@llibreriacostero.com

www.llibreriacostero.com

